

Oikaisuvaatimus korvattavien ja apuvälineiksi katsottujen silmälasien hankintapäätökseen

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 26.08.2024 § 201
2790/00.02.01/2024

Valmistelija hankintajohtaja Anne Harjunpää, osastonhoitaja Mervi Takalo

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on kilpailuttanut korvattavien silmälasien, piilolasien ja näkövammaisten apuvälineiksi katsottujen silmälasien hankinnan ajalle 1.8.2024 – 31.7.2025. Hankinta on hankintalain kynnysarvon alittava pienhankinta. Hankinnassa käytettiin sähköistä pienhankintajärjestelmää ja tarjouspyyntö julkaistiin Soiten tarjouspalvelu-sivustolla. Hankinnasta on tehty vs. hankintajohtajan hankintapäätös 20.6.2024 § 60. Hankintapäätös on oheismateriaalina.

Hankintapäätöksestä on saapunut oikaisuvaatimus 4.7.2024. Oikaisuvaatimus on oheismateriaalina. Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat, että päätöstä oikaistaisiin siten, että alle 8-vuotiaiden lasten korvattavat silmälasit ja lasten apuvälineiksi katsotut silmälasit tulee olla mahdollista hankkia muista liikkeistä, jos sopivia ja tarpeen mukaisia silmälasikehyksiä ei ole löydettävissä valituilta toimittajilta.

Pienhankintapäätökseen on mahdollista hakea oikaisua hankintalain tarkoittamana hankintoaikaisuna tai hyvinvointialuelain 139 §:n mukaisena oikaisuna. Oikaisuvaatimuksen tekijät eivät tässä tapauksessa ole hankintalain tarkoittamia asianosaisia, joten asia on syytä käsitellä hyvinvointialuelain mukaisena oikaisuvaatimuksena huolimatta siitä, että oikaisuvaatimus on otsikoitu hankintoaikaisuvaatimukseksi. Hyvinvointialuelain mukaisen oikaisuvaatimuksen käsittelee aluehallitus.

Oikaisuvaatimuksen tekijät esittävät vaatimuksensa perusteena, että heidän lapselleen ei ole löytynyt sopivia ja tarpeen mukaisia kehyksiä valituista liikkeistä, ja jokaisella lapsella tulisi olla mahdollisuus saada oikean kokoiset, sopivat ja tarpeidensa mukaiset kehykset.

Silmälasien luovutusta koskevat perusteet

Hankintapäätöksessä tarkoitettuja tuotteita hankitaan apuvälineiksi asiakkaille, jotka täyttävät korvattavien tuotteiden saatavuusperusteet. Kyseisiä apuvälineitä myönnetään maksusitoumuksella.

Korvattavat silmälasit ovat lääkinnällistä kuntoutusta. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden perustana on terveydenhuoltolain 29 §, sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011), Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019 ja muut apuvälinepalveluita ohjaavat suositukset kuten Apuvälinepalveluiden

laatusuositus 2003. Apuvälineiden luovutusperusteita ohjaa lisäksi Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 - Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisu 2023:13).

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden tavoitteena on ylläpitää tai parantaa asiakkaan heikentyneitä toimintakykyä, joka aiheutuu lääketieteellisin perustein todetusta sairaudesta, vammasta tai kehitysviivästä. Apuvälinepalvelun tavoitteena on edistää asiakkaan kuntoutumista, tukea, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa tai ehkäistä toimintakyvyn heikentymistä. Lähtökohtia työlle ovat asiakaslähtöisyys, toimintakyky, suoriutuminen ja osallistuminen sekä osallisuus. Apuvälineetarve tulee aina arvioida yksilöllisesti. Apuvälineet ovat osa hoidon- ja kuntoutuksen kokonaisuutta ja ne tulee sisältyä myös yksilölliseen hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan.

Lasten korvattavien silmälasien hankintapaikat on kilpailutettu Soiten hankintasäännön mukaisesti. Hankinnassa on pyritty huomioimaan mahdollisimman kattavasti korvattavat tuotteet ja saada niille sopimushinnat. Hankinnan tarkoituksena ei kuitenkaan ole, että vain siinä määritellyjä tuotteita voitaisiin korvata asiakkaille, vaan asiakkaan tarve ja luovutusperusteet tulee arvioida edellä esitetyllä tavalla yksilöllisesti. Hankinnalla ei voida muuttaa apuvälineiden yksilöllisiä luovutusperusteita. Asiakkaalla voi olla sellaisia erityisiä tarpeita, joita ei ole ollut mahdollista huomioida hankinnassa. Mikäli asiakkaalle ei löydy valittujen silmälasiliikkeiden valikoimasta soveltuvaa apuvälinettä esim. silmälasia, hänelle voidaan Soiten käytännön mukaisesti antaa erillismaksusitoumus muuhunkin liikkeeseen.

Hankintapäätöksen oikaisun perusteet

Hankintapäätös on luonteeltaan hankintamenettelyn ratkaisua koskeva päätös. Edellä esitettyjä silmälasien luovutusta koskevia perusteita sovelletaan hankintapäätöksestä erillisenä. Nyt käsiteltävässä hankintapäätöksessä hankintamenettelyä koskeva ratkaisu on tehty asianmukaisin perustein eikä päätöstä siltä osin ole tarvetta oikaista.

Päätösesitys

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä esitetyillä perusteilla.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Merk. hankintajohtaja esitteli asian § 200 Hankintajohtajan katsauksen yhteydessä.